

AALBORG UNIVERSITET

Aftagerpanelmøde for Institut for Planlægning

Studienævnet for Planlægning og Landinspektøruddannelsen

Aftagerpanel for Byplanlægning

Mandag d. 10. oktober 2022, kl. 12:30 til 15:00

Lokale 4.307, AAU, Rendsburggade 14, 2. sal, Niveau 3, 9000 Aalborg eller via TEAMS

REFERAT

Mødeleder: Programkoordinator *Kristian Olesen*

Referent: Kvalitetsmedarbejder *Line Vittrup Jakobsen*

Deltagere:

- Mobilitetsplanlægger *Mette Olesen* (Aalborg Kommune)
- Byplanlægger *Alex Tolstrup* (Aalborg Kommune)
- Byplanlægger *Maja Busck* (Københavns Kommune)
- Specialkonsulent *Lasse Emil Stougaard* (Kommunernes Landsforening)
- Byplanlægger *Martin Richner*, (COWI)
- Planlægger *Kirstine Tommerup* (Odense Kommune)
- Civilingeniør *Anne Marie Lautrup Nielsen* (Rambøll)
- Studienævnsformand *Poul Alberg Østergaard* (AAU)
- Studieleder *Pernille Bertelsen*, (AAU)
- Postdoc *Rasmus Nedergård Steffansen* (AAU)
- Lektor *Enza Lissandrello* (AAU)
- Programkoordinator og lektor *Kristian Olesen*, (AAU)
- Kvalitetsmedarbejder *Line Vittrup Jakobsen* (AAU)

Afbud:

- Specialkonsulent *Anne Bach* (Midttrafik)
- Projektleder *Gustav Friis* (Aarhus Kommune)

Forkortelser brugt i referatet:

AAU = Aalborg Universitet

PLAN = Institut for Planlægning

PL-SN = Studienævn for Planlægning og Landinspektøruddannelsen

BEM = By-, Energi- og Miljøplanlægning (BSc)

UPM = Urban Planning and Management (MSc)

Dagsorden og referat:

1. Godkendelse af dagsorden

Baggrund: Gennemgang af dagsorden og godkendelse

Behandling: Godkendelse

Referat: Alle deltagere godkendte dagsordenen efter en præsentationsrunde og overordnet information om aftagerpanelets rolle og opgaver.

2. Nyt fra studieleder

Baggrund: Orientering om

- 1) Studieledersfunktionen:
- 2) AAU's akkrediteringsproces
- 3) AAU's uddannelsesevaluering

Behandling: Orientering

- Studielederens forskellige arbejdsopgaver: Pernille Bertelsen præsenterede sine opgaver som studieleder, bl.a. rekruttering, fastholdelse og beskæftigelse, både i forhold til daglig drift og på et strategisk niveau.
- Institutionsakkreditering i 2023: AAU har revideret sit kvalitetssystem, som er i løbende proces. Kvalitetssystemet og arbejdet med dette på uddannelserne skal vurderes i 2023, hvor AAU håber på en godkendelse. Fokus er høj kvalitet, veletableret kvalitetskultur og klar ansvarsfordeling.
- Der skal gennemføres uddannelsesevaluering på de uddannelser, der hører til PL-SN de kommende måneder. Dermed starter vi på år 1 i kvalitetscyklus for de berørte uddannelser inkl. nye handlingsplaner. Her er det særligt kvalitetsområde 6, som omhandler "Job og karriere", der er relevant for aftagerne:
 - uddannelsens relevans,
 - kvalitet af studerende/praktikanter/dimittendernes kvalifikationer,
 - udviklingen af omverdens behovs for kvalifikationer.

Kommentarer:

- Mette Olesen: Der er bekymring for uddannelsessituationen på mobilitetsområdet. "Vej og trafik"-uddannelsen flytter til Esbjerg, og "Mobilities"-specialiseringen på Urban Design lukker. Mobilitet fylder også mindre på BEM efter de seneste revisioner, og aftagerne vil komme til at mangle kompetencer på området fremadrettet – det er en udfordring og vil skabe større rekrutteringsproblemer end der er i dag.

- Flere andre aftagere bakkede op om dette.

Konklusion:

- Det blev aftalt at vende tilbage til drøftelsen under punkt 3.

3. Nyt fra uddannelsen

Baggrund: Orientering om nyt fra uddannelsen – herunder status for optag osv.

Behandling: Orientering og drøftelse

Optag og frafald BEM

Kristian Olesen præsenterede aftagerpanelet for de nyeste optagstal på BEM jf. slides. Optag har desværre været meget lavt på bacheloruddannelserne på PLAN; især i Aalborg. Det lave optag er en tendens hele vejen rundt på AAU. Desværre har universitetets markedsføringsbureau ikke markedsført uddannelserne på andre søgeord end titlen, ligesom de ikke har kørt kampagner på rette tidspunkter. PLAN har klaget over bureauet til den centrale kommunikationsafdeling, da det har ramt os meget hårdt, fordi instituttet udbyder mindre og ikke så alment kendte uddannelser.

På BEM i København var der på årgang 2021 et frafald på første studieår på 5% frafald, mens tallet i Aalborg desværre var ret højt på 25% før sommerferien. Dette tal skal dog ses i lyset af et rekordhøjt optag, og der er stadig mange studerende tilbage, men niveauet er for højt.

Aftagerne spurgte til årsager til frafaldet, og både Kristian Olesen, Poul Alberg Østergaard og Line Vittrup Jakobsen kunne berette, at der ikke var enslydende forklaringer herpå, så det var svært at drage konklusioner.

Kommentarer:

- Mette Olesen: Er BEM-profilen er for bred? Berører uddannelsen for mange emner perifært? Profilen er relevant, men det er en balanceagt ikke at udvande den for meget.
- Martin Richner: AAU ved noget om plansystemet og det tilgrænsende system, planlov osv. Det ville være godt at dyrke den styrke og skær andet fra i stedet, hvis der skal udvælges.
- Maja Busck: Planfagligheden er vigtig, og at mobilitetsforståelse er ikke spildt, selvom man arbejder mere med byplanlægning, kommuneplan osv.
- Anne Marie Lautrup Nielsen: Det er vigtigt med regulativ forståelse, dvs. forståelse af plansystemet. Alle får noget med en lokalplan at gøre i løbet af deres karriere.

- Kristian Olesen: Jeg er delvist enig i tesen. BEM kan blive for bred, hvis man ser på at imødegå specifikke krav fra aftagere, men der er også behov for at kombinere de forskellige fagligheder. Bacheloruddannelsen er fundamentet. Kandidatuddannelsen er specialiseringsmuligheden i den faglighed, man ønsker at arbejde med. Vægtningen af de forskellige fagligheder kan diskuteres, men det er også en intern drøftelse på instituttet. I den seneste studieordningsrevision er der kommet mere energiplanlægning ind til fordel for byplanlægning.
- Lasse Emil Stougaard: Det er vigtigt at være skarpe på, hvad profilen er på AAU. Regulatorisk er man skarp fra AAU. Fremhæv det og skab distance til de andre dimittender.
- Kristian Olesen: By og energi nærmer sig hinanden mere i fremtiden, her står BEM godt.

BEM bachelor – ny studieordning

Den reviderede studieordning på BEM, som er trådt i kraft pr. 1. september 2022 for de nye studeredende på 1. semester, blev præsenteret for aftagerpanelet i sin endelige form.

Opbygningen er et introducerende første studieår, et bysemester, et miljøsemester, et energisemester og til sidst bachelorsemestret med fokus på borgerinddragelse, processer og planlæggerfagligheden. På 3. semester ligger valgfriheden i studieordningen, og derfor vil der være kurser, som ikke alle følger.

Modulerne på 3. semester er som følger:

- Projekt: Den bæredygtige by – koblet til FNs verdensmål, fokus er lokalplaner
- Obligatorisk kursus: Planjura og regulering – sammen med LAND
- Valgkurser:
 - Bypolitik og planlægning – planhieraki og forskellige emner inden for byplanlægning og strategisk planlægning
 - Design af byens infrastruktur og mobilitet (mere mobilitet end vand osv.)
 - Kvantitative og kvalitative byanalyser – herunder GIS

Kommentarer:

- Poul Alberg Østergaard: Tidligere var der blot ét dedikeret energikursus på uddannelsen, og nu er der en mere ligelig vægtning mellem faglighederne.
- Mette Olesen: Mobilitetsfagligheden er svær at få øje på.
- Alex Toustrup: Jeg ved lidt om meget og bruger det i mit virke. Det er forcen ved den profil, som BEM giver, men balancen i uddannelsens indhold er svær. Kommuneplanlægning er klassisk disciplin, men svær at finde kandidater til.

- Anne Marie Lautrup Nielsen: Konteksten er vigtig. Der vil være problemer med at få kandidater i fremtiden, og BEM-uddannelsen er en god afsætningsmulighed, så vi ville ønske at få den ind.
- Lasse Emil Stougaard: Det er jo relevante emner på alle kurser, og det er svært at skille noget fra.
- Pernille Scholdan Bertelsen: Den grundlæggende diskussion går på generalister vs. specialister. Det handler om at få sat sine fodaftryk, men med en bred profil. Ved et øget fokus på mobilitet bliver uddannelsen bliver mere bred. Kunne det her dækkes af EVU? AAU har fokus på dette område.
- PAØ: Alle retninger har problemet. Miljø og energi har også forskellige fagligheder repræsenteret under den samme kappe. Det giver også udfordringer internt. Mange arbejdspladser værdsætter den brede forankring.
- Mette Olesen: Der er forskel på en bred forankring og aldrig at have hørt om mobilitet.
- Alex Tolstrup: Hvad med UPM? Der er også mulighed for mere mobilitet der. Mange bliver klimakoordinatorer, hvor man skal vide lidt om alt.
- Pernille Scholdan Bertelsen: Employability – hvordan kan de studerende inddrage deres projekter i deres profilering af dem selv? Vi vil gerne have dem hen mod en portfolio-tankegang.
- Anne Marie Lautrup Nielsen: Man blive præget af det, man bliver undervist i, så man skal måske præsenteres for det, før man vælger det.
- Kirstine Tommerup: Vej og Trafik kan ikke det samme som dimittender fra BEM/UPM. Planlæggerne er der behov for – generalistevnerne.
- Kristian Olesen: Økonomien spiller også ind ift. sammensætningen af en uddannelse. 10 ECTS valgfrihed er løst på 3. semester, fordi der er samlæsning med LAND, hvilket giver stordriftsfordele.
- Mette Olesen: Kan man byde ind med valgfrie kursusgange eller gæsteforelæsninger? Vi vil gerne understøtte.
- Kristian Olesen: Altid. Send gerne mig en mail med ønsker om ideer, ønske om at vejlede en gruppe etc. Der er også mulighed for en ekstern lektortilknytning.
- Anne Marie Lautrup Nielsen: Vi viser os også gerne frem på studieture o. lign.
- Alex Tolstrup: Aalborg Kommune har også forpligtet sig til at hjælpe – gennem en officiel samarbejdsaftale.

Optag og frafald UPM

Kristian Olesen fortalte om et flot optag på UPM i 2022 med 18 degree studerende og 2 gæstestuderende (jf. slides). Fremadrettet vil uddannelsen gerne have bedre fat i de studerende fra BEM, ligesom der skal fokus på at rekruttere flere internationale studerende. I øjeblikket er 2/3 af de studerende fra Danmark.

Der er efterspørgsel på dimittenderne. I 2022 var der ingen dimittender fra UPM, men de studerende er ved at færdiggøre nu. Til sommer bliver forventeligt 12 færdige.

Kommentarer:

- Aftagerne undrede sig over ledighedstallene, fordi der er stor efterspørgsel på dimittenderne og store rekrutteringsproblemer.
- Kristian Olesen: Når man kigger på LinkedIn, ser det også positivt ud ift. beskæftigelsen blandt dimittenderne.
- Pernille Scholdan Bertelsen: De udenlandske dimittender vil gerne blive, men har svært ved at få jobs. Der arbejdes på bedre danskkurser.
- Mette Olesen: Vi får flere engelsksprogede ansøgninger, men det er svært i kommunerne, hvor dansk er et must.

Projektsamarbejde, praktik og jobsituationen

Projektsamarbejde

Kristian Olesen fortalte, at man på 1. semester UPM i år har et samarbejde med Rambøll om Aarhus Ø inkl. en studietur til området. 1. semester har fokus på fysisk planlægning, og planprocesser er temaet på 2. semester.

- Alex Tolstrup: Måske kan temaet er også være for svært?
- Kristian Olesen: Temaet er den komplekse by, så det må gerne være udfordrende for de studerende.

Projektorienterede forløb

De studerende har indgået aftaler om projektorienterede forløb (tidligere kaldet praktik) forskellige steder.

Jobsituationen

Billedet er, at dimittenderne hovedsageligt er beskæftiget hos kommuner og Rambøll – og ellers diverse andre rådgivende konsulentfirmaer. PLAN udsendte for et år siden et spørgeskema til ca. 10 dimittendårgange. Konklusionen var, at 2/3 af respondenterne havde jobs hos kommuner og 1/3 af respondenterne i konsulentbranchen.

Konklusion:

- Kristian Olesen vil sætte udfordringen på mobilitetsområdet på som punkt til næste studienævnsmøde jf. den akutte situation på AAU.
- Undervisergruppen i byplanlægning vil tage en drøftelse af inddragelse af aftagerne i uddannelsen og sender officielle invitationer ud.

- Aftagerne blev opfordret til at sende en e-mail til Kristian Olesen, hvis der var konkrete ønsker og ideer.
- På næste års aftagerpanelmøde vil indholdet i de nye kurser på 3. semester blive gennemgået for yderligere input til inddragelse af aftagerne.

4. Nyt fra forskningsgruppen

Baggrund: Orientering om nyt fra forskningsgruppen – herunder forskningsprojekter
Behandling: Orientering

Kristian fortalte, at der blev oprettet en ny forskningsgruppe pr. 1/1 2020 ved navn **Planning for Urban Sustainability (PLUS)**. Den er sammenbragt forskere på tværs af faglighed og geografisk placering. Gruppen arbejder på et fælles bogprojekt om dansk byplanlægning i Danmark – på engelsk. Malene Freudendal, som tidligere var hos RUC, er blevet ansat som professor, og hun er forskningsgruppeleder. Hun har en stærk mobilitetsprofil.

I Aalborg er bemanningen øget (og dette er forsat et fokus):

- 1 ph.d.-studerende ansat pr. 1/1 2022
- 1 ph.d.-stilling slået op
- 1 adjunktstilling slået op
- Planer om endnu en stilling, formentlig postdoc
- Supplerer med gæsteforelæsere eller eksterne lektorer

I forskningsgruppen har man ansøgt om to projekter hos Innovationsfonden (jf. slides), og begge blev godkendt og forventes at vare 2,5-3 år. Det giver midler til at ansætte, men det er også nødvendigt, da Kristian Olesen og Enza Lissandrello i en højere grad end hidtil vil være frikøbt til forskning på de projekter.

Der er en stor årgang på UPM og på BEM3, hvilket er godt for opbygningen af et nyt forskningsmiljø, som PLUS-gruppen er.

Kommentarer:

- Lasse Emil Stougaard: Hvordan er samarbejdet med BUILD? I medierne er det af og til dem, der bliver citeret. Hvorfor er det ikke PLAN?
- Kristian Olesen: Samarbejdet er desværre meget sparsomt. Kristian Olesen leder et forskningsprojekt med involvering fra BUILD. Der er rakt ud ift. samarbejde, og der kan bygges mere på. På byplanlægningsområdet i Aalborg har vi ikke gjort en stor indsats for at række ud til medierne og har heller ikke tiden til det. Det kræver energi og et set up bag. Synlighed er et fokus i vores nye gruppe, og vi har ansat en videnskabelig assistent, som også skal hjælpe med

forskningsgruppen LinkedIn-gruppe (se link i slides). Forskningsgruppens primære forankring er i København, men vi håber på mere fokus på Aalborg, når denne del af forskningsgruppen er mere velkørende.

Konklusion:

- Punktet var en orienterede, og der var derfor intet at konkludere.

5. Mentorsamtaler

Baggrund: Orientering om etablering af ny mentorordning. På uddannelsen planlægges en ny mentorordning, hvor en erfaren underviser kan sparre med de studerende. Der er også mulighed for at lave en mentorordning med ekstern deltagelse.

Behandling: Orientering og drøftelse

Kristian Olesen indledte med at fortælle, at ideen er at øge de studerendes employability. Der er udpeget KarriereVIP på alle kandidatuddannelser, og på UPM er det Kristian Olesen. Det er planen, at KarriereVIP skal afholde samtaler med de kandidatstuderende med fokus på at vænne dem til tanken om, at de skal have et job efter endte studier; en slags SUS-samtale. Temaerne for snakken omhandler, hvorfor de har valgt UPM, hvad de gerne vil i fremtiden, og hvordan underviserne kan rådgive igennem uddannelsen, fx ved projekter, valg af specialeemne. Hvis de studerende ikke har tænkt konkrete tanker, kan KarriereVIP være med til at plante frø. Det er en intern snak på ca. 20-30 min.

Kristian Olesen spurgte derefter aftagerpanelet, om det giver det mening at tilknytte eksterne mentorer på frivillig basis. Man ville stille sig til rådighed til at snakke med en af de studerende et par gange igennem deres uddannelsesetid – med en anden vinkel end KarriereVIP.

Kommentarer:

- Mette Olesen: Det lyder som en rigtig god ide. Vi stiller gerne op i det omfang, det er muligt. Sender I en mail rundt i aftagerpanelet, så vi kan ramme dem, der passer til vores profil og omvendt? Og forpligter man sig til en snak?
- Kristian Olesen: Vi parrer jer, men I får en ramme at arbejde inden for. Man forpligter sig til en snak 2-3-4 gange hen over uddannelsens 2 år, primært med fokus på arbejde efter endt uddannelse. Der skal være nok frivillige aftagere, så hver aftager kan nøjes med 1 max 2 studerende.
- Mette Olesen: Det er godt at sætte ind under uddannelsen. Er der ikke behov for at gøre det tidligere? På BEM måske?
- Kristian Olesen: Det handler ikke så meget om fastholdelse, men mere om karriere.

- Pernille Scholdan Bertelsen: På 1. og 2. semester af bacheloruddannelsen arbejder vi med fastholdelsesaktiviteter. På kandidatuddannelsen handler det også om at træne de studerende i at tale om deres projekter og sig selv.
- Alex Tolstrup: Det er også en god ide at få sporet sig på en god praktikplads. Jeg vil gerne melde mig, men helst så tidligt som muligt i uddannelsesforløbet, så det ikke tager form af et jobansøgningskursus.
- Kristine Tommerup: Det er godt givet ud at få sporet sig ind på ønsker til et fremtidigt job.
- Anne Marie Lautrup Nielsen: Det skal være faglig sparring, men ikke en job-samtale.
- Poul Alberg Østergaard: Det er frivilligt for de studerende, så måske ikke alle siger ja.
- Kristian Olesen: På en af de andre specialiseringer under BEM-kandidat (Environmental Management and Sustainability Science) har de kørt de interne samtaler i 2 år, så vi har deres spørgeguide til inspiration.

Konklusion:

- Der var stemning i aftagerpanelet for at gå videre med ideen om et eksternt mentorkorps. Kristian Olesen udvikler og tester konceptet og vender tilbage til aftagerpanelet, når der er nyt.

6. Evt.

- Alex Tolstrup: På Byplan-mødet hørte jeg om uddannelser, hvor man har byttet rundt på praktik og speciale – så man går lige fra praktik ind i job.
- Kirstine Tommerup: Det er godt, at panelet er blevet udvidet, så det er mere bredt fagligt.
- Kristian Olesen: Vi har forsøgt, men vi mangler måske lidt fra landdistriktskommuner.

Kristian Olesen takkede aftagerpanelet for at være engagerede og diskussionslystne. Han konkluderende, at det havde været givtigt og bad aftagerpanelet om at blive ved med at være kritiske, da det giver stof til eftertanke på PLAN.